

Ilmajoki-Seura ry (www.ilmajoki-seura.fi)

Ilmajoen Joulu 2003

47. vuosikerta, 104 sivua

Julkaisija: Ilmajoki-Seura ry

Päätoimittaja: Terhi Pirilä

Julkaisutoimikunta: Terhi Pirilä, Antti Välimäki, Terttu Koivusalo, Toive Tynjälä, Seija Ojala, Elina Hakola, Ari Rousu, Tapio Piirto, Vesa Luoma, Penni Airas, Simo Isotalo, Otto Talvitie, Liisa Laitila ja Esko Rajala.

Etukannen kuva: Veli-Pekka Katajamäki. Ilkan monumentti ja Raivaajapatsas. Kansikuva juhlisti Ilmajoen Museo- ja Maamiesseuran 200-vuotisjuhlaa.

Takakannen kuva: Veli-Pekka Katajamäki. Lato.

Painopaikka: Kirjapaino Il-Mo

Sisällysluettelo:

Johanna Korkeaniemi: ILMAJOEN SEURAKUNNAN TERVEHDYS. s. 3

Terhi Pirilä: KOTISEUTURAKKAUDEN TÄYTTÄMÄÄ JOULUA! Pääkirjoitus. s. 4

Laura Kielinen: JOULUNA - KUIN SILLOIN ENNEN. Runo. s. 5

Mika Sillanpää: HYVÄ ILMAJOKINEN. Kunnan joulutervehdys. s. 6

Elina Hakola: JOULURAUHAA. s. 7

Ari Rousu: ILMAJOKI 100 VUOTTA SITTEEN. Henkilöitä: Wrightin veljekset, kuvernööri Bobrikov, Nikolai II, Edla Justiina Rauhala, K. Landén, J.E. Antila, K.F. Ahlbeck, Väinö Linna. VALOKUVA: Edla Justiina Rauhalan koulutodistus Pojanluoman kansakoulusta 100 vuotta sitten. s. 8

Matti Rintatalo: JOKILAIVAPERINNE JATKUU ILMAJOELLA. Henkilöitä: Matti Fossi, Jussi Ala-Röyskö, Sipi Tilus, Erkki Holkko, Matti Rintatalo, Jaakko Koivisto, Mikael Ågren. VALOKUVAT: Jaakko Ilkka-lautta riippusillan kupeessa.

VALOKUVAT: Jaakko Ilkka-lauttaa rakennettiin heinäkuussa 2003. Mestarina työssä Jussi Ala-Röyskö sekä talkooapua antoivat Kyrönjoen Kyntäjät Matti Rintatalo, Jaakko Koivisto ja Matti Fossi. Toinen kuva: Ilmajoki-laiva 1900-luvun alkukymmenillä, kuvassa myös Nikkolan pukkisilta, Latva-Nikkolan ja Rinta-Nikkolan talot. (Kuvan omistaa Vesa Luoma) Kolmas kuva 1910-luvulta, Rinta-Nikkolan, ”Mumman tuvaksi” sanottu Yli-Nikkolan syytinkitupa ja Yli-Nikkolan talo, joita ei enää ole. (Kuvan omistaa Vesa Luoma). s. 10-11

T.L: KIIKERINKYLÄSTÄ SVEITSIIN. Henkilöitä: Pirkko Tammela, Eeva ja Oiva Tammela, Timo. Eevan sisko Linda. Pirkon Anja-serkku. Sukulainen Liisa. Erich. (Myös valokuva). s. 12

Saimi Tuomilehto: POTKUKELEKKOJA HAKEMAS. Murretarina. s. 13

Kaisu Mäki: PAIMENPIIKANA ALAJOELLA. VALOKUVAT: Kataja-Rahkon Kaisu, Erkki ja Esteri. Toinen kuva: Peltojen yllä leijuvaa usvaa. Kuvan omistaa Vesa Luoma. s. 14

Simo Isotalo: MINÄKÖ NEUVOS? Henkilöitä: Antti Tulimaa, Matti Lähdesmäki, Jaakko Aukia, Kärämäen Kaarina, Eino Vaheri, Tohtori Kantele. s. 15

Lasse Peltonen: MUISTELUITA PEURALAN KOULUN 90-VUOTISJUHLISTA 1987. Henkilöitä: Marja Linnankivi, Jaakko Pöyry, Heli Sihto, (Sukuja: Rautavaara, Ranta, Hällström-Helasvuo, Kanto-Merikanto), Mauri Honkajuuri, Matti Virkkunen, Markku Ylinen, Einari Möller (Marvia), Kalevi Kuosa. s. 16

Toimitus: KOSSU SAALISTI PRONSSIA. VALOKUVA: Pronssijoukkueessa pelasivat: Pelinjohdaja Risto Ojanperä, Janne Rauhala, Markus Kettunen, Juha Suorauha, Toni Ranta, Sami Saari, Jussi Ala-Nikkola, Jukka Latvala, Tommi Murto, Olli Yli-Karjanmaa, Teemu

Haataja, Matti Verto, Hannu Kiukkonen, Matti Latvala, Sami Heinikainen, Antti Alho, Jussi Parvi, Harri Joensuu ja Jarno Savela. s. 17

Esko Rajala: AHONKYLÄ ENNEN JA NYT. Henkilöitä: Olavi Raitila, eversti Berg, presidentti Svinhuvud, Raul Hellberg, Leena Väli-Torala, Toivo Nurmi, Raimo Hautanen, Yrjö Nikkola, Iisakki Uitto, Frans Ahomäki. s. 18

VALOKUVA: Äitienpäiväjuhla Ahonkylän Kalliolassa 1930 luvun alussa. Kuvassa: Lapset: Kalervo Kahila, Erkki Sulkava, Esko Ahomäki, Anja Pajuranta (Kortesmäki), Saara Ahomäki (Viitanen), Kaisa Hämäläinen, Aili Haanpää. Aikuiset: Koskela kiertokoulun opettaja, Esteri Ojala, Fiina Kokko, Leena Palomäki, Maija Voima, Rajala, Hedvig Latvala, Sanna Hautamäki, Sofia Ahopelto, Sanna Pajuranta, Juho Niemi-Nikkola. Maija Lehtimäki, Sylvi Saranpää, Maija Myllyniemi, Alina Saunamäki, Maija Rehula, Liisa Lehtola, Hilda Aho-Nikkola, Lempi Ahomäki, Maija Koskela, Maija Toukkala, Fanni Kahila, Sanna Järvinen, Maija Puska, Frans Ahomäki, Juho Saunamäki, Nelly Hautamäki, Elle Latvala, Hilda Takala, Niemelä, Maija Kanninen, Martta Niemi-Nikkola, Vieno Raitila, Anni Hämäläinen, Vieno Kalistaja, Hilda Pajuranta, Sylvi Jaakkola, Hilja Hietaharju, Isak Kahila, Vihtori Toukkala ja Frans Takala. Kuvan omistavat Sirkka ja Alpo Ketola. s. 18

VALOKUVA: Rautatien kunnostusta. Kuvan omistaa Elvi Kanninen. s. 19

VALOKUVA: Nuorisoseurantalokalliola. Kuvan omistaa Elvi Kanninen. s. 20

Jaakko Jokela: LAPSUUSMUISTOJA ILMAJOELTA. Henkilöitä: Väinö Henrik Jokela, Eino Svinhufvud, Gurli (o.s. Klockars), kappalainen Pöyry, Anni Pelttari, presidentti Relander.

VALOKUVAT: Väinö, Jaakko, Hulda ja Heikki Jokela vuonna 1936. Toinen kuva: Gurli Svinhufvud sylissänsä lapset Pekka ja Nisse. Hulda Jokela sylissänsä Jaakko Jokela. Kolmas kuva: Jokelat 1920-luvun alussa Ilmajoella. s. 21

Ritva Toivio: VÄLÄHDYKSIÄ PAPPILAN JOULUAATOSTA 1939. Henkilöitä: Jorma Helasvuo (ent. Hällström), Paavali, Jaakko, Elias, Samuli, Ritva, Leena, Martti, Eeva, Ilkka, Sakari ja Aarni Toivio, kummitäti Jenni, Liisa Mäkelä. VALOKUVA: Ilmajoen Herralan pappila noin vuonna 1932. VALOKUVAT. Ruustinna Saimi Toivio ja rovasti Tuure Toivio lapsineen asuttivat Herralan pappilaa. Heidän tyttärensä Ritva muistelee talvisodan joulua pappilassa. Toinen kuva: Toivion perhe Herralan pappilan salissa jouluna 1937: Sakari, Elias, Salme, äiti Saimi, isä Tuure, Martti, Samuli, Ilkka, Eeva, Ritva, Leena (kädessään Inkerin kuva), Aarni, Paavali. Jaakko oli Saksassa opiskelemassa. s. 22-23

Susanna Välkkilä: JOULUINEN TERVEHDYS PIKITIEN VARRELTA. VALOKUVA: Lasten iloinen rekiajelu Massey Fergusonin –35 vetämänä. s. 24

Vesa Luoma: LUOMAN PUORI. Henkilöitä: Kustaa Fossi, Liisa Yli-Penttilä. VALOKUVA. Ulkorakennuksillakin on oma mielenkiintoinen historiansa, kuten Elli ja Vesa Luoman omistama Luoman puri osoittaa. s. 25

Christel Björk: SUURI KYLÄSEIKKAILU YHDISTI KYLÄT. Emmi Haavisto, Tero Mäkelä, Jussi Mäenpää, Maarit Noppa. Oiva Perälä, Maaret Alanen, Hilikka Huhtamäki, Seppo Kuismanen, Matias Rantala, Liisa Mäkinen, Kauko Rantala, Heikki Rantala, Suvi Kivimäki, Seija Mäki-Jussila, Jouko Pitkäranta, Jukka Kivimäki, Riitta Rintamäki, Jukka Nisula, Jarmo Koivukangas, Janne Koivukangas, Anne-Maria Mäkelä, Ville Koskimäki, Susanna Valkama, Jorma Ojala, Pia Lehtinen, Pekka Lehtinen, Ulla Viitala, Tuomas Viitala. VALOKUVA: Veli Haavisto lähettää joukkueet seikkailuun ja Christel Björk ampuu lähtölaukauksen.

VALOKUVAT. Honkakylän voittajajoukkue Hongankolistajat Matias Rantala, Liisa Mäkinen, Kauko Rantala ja Heikki Rantala. Toinen kuva: Lehtimäenkylän rastilla tehtiin kokkosia. Kolmas kuva: KyläSeikkailu-päivän aamuna KarvaNopat Emmi Haavisto, Tero Mäkelä, Jussi Mäenpää ja Maarit Noppa valmiina lähtöön. s. 26-27

Riikka Ylilampi ja Eija Hakkola: APASSI - KOSKENKORVAN KUNINGAS.

VALOKUVA: Ravikuningas Apassi kotonaan Vesikon tallilla. VALOKUVA: Ilmajoen kunta ja

hevosystävähdistys palkitsivat Apassin omistajat Vuokko ja Matti sekä Markku Nurmen Ilmajoki-hallissa pidetyssä juhlassa. s. 28-29

Jouni Pikkumäki ja Seija Ojala: ILMAJOKISET SUUNNISTIVAT YKKÖSEKSI.

Henkilöitä: Matti Fält, Aaro Hakola, Martti Hakola, Antti Hemminki, Martti Hemminki, Tiina Hemminki, Matti Huhtamäki, Tuula Huhtamäki nyk. Rinta-Rahko, Esa Huhtanen, Juha-Matti Huhtanen, Ossi Huhtanen, Pekka Huhtanen, Keijo Huikka, Kerttu Junttila, Jonna-Riikka Katajamäki, Reima Katajamäki, Pauli Kukko, Jussi Köykkä, Antti Lepistö, Veli Mantere, Marjatta Mäkelä, Kalevi Mäki-Kuhna, Päivi Mäkineste-Mäkelä, Esa Niemistö, Matti Niemistö, Jussi Ojala, Leena Ojala, Seija Ojala, Ulla Ojala, Sanna Palomäki, Jouni Pikkumäki.

VALOKUVA: Palkintopallilla 24.8.2003 yhteiskisan voittajat: Jussi Köykkä, Sanna Palomäki, Jussi Ojala, Ulla Ojala, Juha-Matti Huhtanen, Pekka Huhtanen, Marjatta Mäkelä ja Tiina Hemminki. Kuvasta puuttuvat Veli Mantere ja Antti Lepistö. Toinen kuva: Ilmajokisen suunnistuksen kärkinimi on 19-vuotias Juha-Matti Huhtanen. Kuva: www.antin.net/huippu. s. 30

VALOKUVAT. Myös Aarvo Hakola kuuluu ilmajokiseen ”veljessarjaan”, joka suunnisti Joensuun Jukolassa 2000. Toinen kuva: Ilmajoen Kisailijoiden joukkue vuodelta 1975 (Kankaanpään Jukola) kokoontui muistelemaan menneitä vuonna 2000 Joensuun Jukolaan. Kuvassa venla Tuula Rinta-Rahko ja jussit: Matti Niemistö, Kalevi Mäki-Kuhna (huoltaja), Esa Niemistö, Jussi Köykkä, Esa Huhtanen, Jouni Pikkumäki ja Martti Hakola. s. 31

Tapani Helin: HONKAKYLÄ, LEHTIMÄENKYLÄ JA OJAJÄRVI SIIRTYVÄT

TOIVEIKKAINA SEINÄJOKEEN. Henkilöitä: ruukinpatruuna Wasastjerna, Jorma Mäki-Jussila, Mika Mäenpää, Jouko Pitkäranta. VALOKUVA: Seinäjokeen siirtyvien Ilmajoen kylien neuvonpitoon Ikolan tupaan Lehtimäen kylässä olivat kokoontuneet Mika Mäenpää, Jorma Mäki-Jussila, Jouko Pitkäranta, Tapani Harju, Tapani Palomäki ja Kauko Rantala. s. 32

Vesa Luoma: KADONNEITA RAKENNUKSIA. Valokuvissa mm. Mojulan mäkitupa, joka oli Könnin työmiehen asunto, kuvassa etualalla on Yrjö Pihlajaniemi perheineen. Ala-Pirilän talo, Kalajaisen talo. Valokuvat omistaa Vesa Luoma. s. 34

Alpo Renko: KOSKENKORVA MUUTOSTEN KOURISSA 64 VUOTTA SITTEEN.

Henkilöitä: Selma Renko, ratavartija Urho Kapiainen, agronomi Heimo Jääskeläinen. VALOKUVA: Koskenkorva on muuttunut paljon yli 60 vuodessa. Talvisodan aikoihin Koskenkorva oli vilkas asema, josta rautatietä pitkin lähti niin leipiä kuin muitakin tarvikkeita rintamalle. s. 35

Jaakko Rousu: KIRJE JOULUPUKILLE s. 36

Seppo Seppälä ja Seija Ojala: KOSKENKORVA VIINA -50 VUOTTA. Tapio Wirkkala, Lasse Linnanmäki, Armi Kuusela, Edmond Hilary, Dag Hammarskjöld, Josip Proz Tito, Elisabet II, Josef Stalin, Erik Blomberg, Juho Kusti Paasikivi, Kaarlo Kramsu. VALOKUVA: Koskenkorvan etiketti, jonka suunnitteli Lasse Linnanmäki. Kuva Olli Aho. s. 38

Matti Haavisto: KUN VAASAN LÄÄNIN ASUKKAITA UHKASI TSHETSHEINIAN KOHTALO. Henkilöitä: Sillman, Wegelius, Aalto, Öljymäki, Ignatius, Mannerheim. Paikkoina mm. Ryssänmonttu Nopankylässä. K.A. Wegelius, Pauli Öljymäki, P. G. Aalto, kenraali Hannes Ignatius. VALOKUVA: ”Ryssän monttu” on tänäkin päivänä nähtävissä Nopankylän koulun liepeillä. Tämä tykkipatteri on rakennettu I: maailmansodan aikana. s. 42-43

Toive Tynjälä: KYLÄRISTEILYT OVAT ILMAJOKI-SEURAN ONNISTUNUTTA

TOIMINTAA. Nyt tulivat Saveenkylä, Pojanluoma, Renko ja Tuomikylä tutuiksi. Henkilöitä: Antti Ala-Ilkka, Hanna Kallio, Christel Björk, Yrjö Savioja, Pentti Viita-aho, Paula Vannesluoma, Kaija Niiranen, Aarne Keskimäki, Marja Laine, Seija Tirkkonen, Rauno Tynjälä, Paavo Kangas, Esko Rajala. VALOKUVA: Esko Rajala on kertoi toteuttaneensa pihapiiriinsä historiallisen alueen. s. 44

VALOKUVA: Kankaan kotimuseon monipuoliseen esineistöön liittyy myös työkaluja ”poikineen”. Kuvassa Laura Taivalmaa, Matti Ojala, Jussi Kotoneva ja Paavo Kangas. s. 45

Ilpo Ilkka: KÖNNI-VÄSTIN SUKUHAUTOJEN REMONTTI 2000-2003. Henkilöitä: Juhani Erkkonen, Auvo Vappula, Ilpo Ilkka, Satu Kangas-Kuittinen, Esko Paloniemi, Yrjö Panula-Ontto, Jouni Perämäki, Hannu Nivala. Juha Juhonpoika Könni, pso Susanna Jaakontytär, lapset: Jaakko Juhonpoika, Edla Wilhelmiina Juhantytär Könni sekä Pietari Iisakinpoika Västi. Brita Samulintytär o.s. Koivisto, Juho Pietarinpoika Västi. Magdalena Aaronintytär Rahnasto. Brita Sofia Juhontytär. VALOKUVA: Hautamonumentin seinissä olevat tekstit kunnosti KTO:n opiskelija Hannu Nivala. Työn tulosta ihailee Ilpo Ilkka. s. 46

Saimi Tuomilehto: JOULUAATTONA HAUTAUSMAALLA. Runo. s. 47

T.P: MARTTI KOSKENKORVA ON JÄRJESTÄMÄSSÄ JO TOISTAMISEEN MUSEO-JA MAAMIE SSEURAN SYNTYMÄPÄIVIÄ Henkilöitä: Aatto Tuomikoski, Vesa Luoma. VALOKUVA: Museon arkistoissa on runsaasti lehtileikkeitä 20 vuotta sitten pidetystä Maamiesseuran 175-vuotisjuhlasta. Seuran puheenjohtaja Martti Koskenkorva oli tuolloin vielä nuori piiriagrologi, ja järjesti 175-vuotisjuhlat ja nytkin hän juontaa 200-vuotisjuhlat. s. 48

Irma Kortesus: Kulttuurireitti 2003-hanke tuotti sisältöä ILMAJOEN

MAAMIE SSEURAN 200-VUOTISJUHLATAPAHTUMIIN. VALOKUVAT. Ilmajoen museon veteraanit Vilho Syrjä, Iisakki Nikkola, Kustaa Mikkilä, Antti Lauronen ja Antti Tapola. Kuva Ilmajoen museo. Toinen kuva: Peltoniemen päärakennus vuodelta 1894. Kuvassa A. Wasastjerna ja talon silloinen omistaja Albert Wolf lapsineen. Tulipalo tuhosi rakennuksen. Kuva Ilmajoen museo. s. 50

VALOKUVAT. Raivaajapatsaan on veistänyt presidentti Kallion poika, kuvanveistäjä Kalervo Kallio. Kuva Vesa Luoma. Toinen kuva: Portti Ilkan kentälle ja taustalla vanhan kunnallistalon nurkka. Kuva Vesa Luoma. Kolmas kuva: Raivaajapatsaan paljastus oli suuri juhla kesällä 1954. Ilmajoella oli samaan aikaan maatalousnäyttely. Väkeä Ilkan kentällä oli satamäärin. Kuva Vesa Luoma. Neljäs kuva: Raivaajapatsaan paljastustilaisuuden kutsuvieraita: rouva ja maaherra Ahlbäck, kuvanveistäjä Kalervo Kallio rouvineen sekä ilmajokiset vaikuttajat, rouva Vieno Västi ja maanviljelijä Sakari Pojanluoma. Kuva Vesa Luoma. s. 51

VALOKUVA: Maamiesseuran 200-vuotisjuhlavuonna paljastettiin muistokivi 28.9. Kaarina ja Erkki Nikkolan omistaman Peltoniemen talon pihapiirissä. Maamiesseura perustettiin Peltoniemessä 200 vuotta sitten. Kuvassa Keskikunnan maamiesseuran puheenjohtaja Kari Saranpää, kotiseutuneuvos Vesa Luoma, juhlapuheen pitänyt maanviljelysneuvos Antero Luomajärvi sekä airueina Päivi Pirilä ja Timo Kankaanpää. Kuva Terhi Pirilä. s. 52

VALOKUVAT. Museoviikolla koululaiset kokeilivat villan karstaamista ja kehräämistä sekä nyppläämistä ja maton kutomista Yli-Lauroselan tuvassa. Kuvassa Miika Kujanpää, Tino Nelimarkka, Sami Pöytälaakso ja Tomi-Matti Sinisalo. Toinen kuva: Könnin kellomestarisuvusta kertovaa Kauas aika kulkee – musiikkinäytelmää esitettiin kesällä Ilmajoen museonrannassa. Kuvassa päähenkilöt Outi Jokiniemi, Minerva Kallio, Hannu Rintasalo, Sirkku Järvinen, Pirjo Kiviharju, Jaakko Mäenpää, Jarmo Mansikkamäki ja Tuula Mäkelä. Kolmas kuva: Ilmajoki-Opiston lasten käsityökoulu oli yksi Kulttuurireitti 2003-hankkeen yhteistyötahoista. Teemana olivat vanhat käsityötavat. Kuvassa tekstiiliteos Langan tie, jonka tekijät ovat Ella-Noora Aho, Maija Autio, Henna Hietaharju, Vilma Kivimäki, Maiju Kortesus, Anu Kuivaniemi, Anna Kujanpää, Nadja Lindberg, Annukka Mäkelä, Marianna Mäki-Ranta, Saija Peräkorpi, Salla Peräkorpi, Noora Saarinen, Ville Viertoma ja Minna Yli-Karjanmaa. s. 53

Irma Kortesus: IRMA-LIISA SÄRKKÄ KIRJOITTA MAAMIE SSEURAN 200-

VUOTISHISTORIIKIN. Henkilöitä: Irma-Liisa Särkkä o.s. Mäki-Laurosela, Niilo Yli-Ilkka, Mikko Ala-Laurosela, Antti Lauronen, Antti Mäki-Laurosela, kirkkoherra Forsman, Niilo Liakka, Waldemar Rantoja, Suomen Talousseuran sihteeri Böcker. Valokuvassa ilmajokelaissyntyinen Irma-Liisa Särkkä. s. 54

Simo Isotalo: ONKO VÄLIMERKILLÄ VÄLIÄ? Henkilöitä: Pekka Suortti, Keijo Kulha. s. 55

Penni Airas: PIETARI VÄSTIN SUKUJUURISTA. Henkilöitä: Pietari Västi, Niilo Liakka, Wilhelm Mansin, Maria Wilhelmintytär Mansin, Iisakki Heikinpoika s. 1720, Simo Jaakonpoika Kokkolankylän Koskenkorvan talosta, Juho Simonpoika Ilmajoen Hannukselasta ja vaimonsa Valpuri Sipintytär Rasku, Sipi Yrjönpoika Rasku, Simo Tuomaanpoika Hannuksela ja Anna Jaakontytär Jouppila. Heikki Juhonpoika Hannuksela, ja vaimonsa Maria Tuomaantytär. Niels Westesson. Matti Eskonpoika Västilän isäntä, Nimismies Öberg, Gabriel Hanelles (aiemmin Hannelius), Salomon Antinpoika Hannelius (aiemmin Hannuksela), Ilmajoen kirkkoherra Gabriel Peldanin tytär Magdalena Peldan. Kaarle Hannuksela. Vaasan pormestari Jacob Wilhelmipoika Rossin tytär Magdalena. Isak Ross, Birgitta Mjödth, Herman Wilhelmipoika Ross. George Ross. Robert Ross. Kuningas Jaakko VI. Jacob Wolle. Maria Long. Matthias Long (Longe). Magdalena Heikintytär Kempus. Wilhelm Wilhelmipoika Ross, Margareta Wessel (Watzell), Herman Wilhelmipoika Ross, Elisabet Wilhelmintytär Ross, Katarina Wilhelmintytär Ross. Herman Jesenhausen eli Vaasan Hermanni. Cort Boehmöller ja tytär Margareta Cortintytär Boehmöller. Anna Cortintytär Boehmöller. Margareta Pietarintytär Jesenhausen. Vaasan kappalainen Herman Jesenhausen. Pietari Jesenhausen. Henrik Eggers. Zacharias Werman. Matts Mårtenson. Hans Böchmöller. Mårthen Erichsson ja Brita Larsdotter sekä Helena Sigfredsdotter ja Matts Nilsson Kristiinankaupungista. Johan Mårtensson. Pormestari Johan Hansson. Kristiinankaupunkilainen raatimies Jacob Jacobsson, kauppias Abraham Beckman sekä Olof Ström. Valpuri, Wilhelm Mansinin ensimmäinen vaimo. Elisabet Ryttare. Raskulan lampuoti Mikko Mikonpoika ja vaimonsa Liisa Simontytär sekä tyttärensä Liisa Mikontytär. Iisakki Heikinpoika Västi. s. 56

Penni Airas: ENSIMMÄISET ja ESIVANHEMMILLE. Kaksi runoa. s. 60

Timo Kankaanpää: MAATALOUTTA MUUTTUVASSA EUROOPASSA. VALOKUVA: Syksyn 2003 viimeisiä puinteja Jussi Lehdon pellolla. Kuva: Vesa Luoma. s. 61

Otto Talvitie: POHJALAASEN HEIMON MUOROSTUMINEN. s. 62

Toimitus: POJANLUOMAN TYTÖT TEKIVÄT SUURURAKAN. Susanna Laitila, Maria Laitila ja Mari Lampila toteuttivat mittavan urakan skannaten valokuvia kyläkirjaa varten. VALOKUVAT: Mari Lampila oli myös mukana tallentamassa kylän perinnetietoa nykytekniikalla digitaaliseen muotoon. Toinen kuva: Susanna Valkama ja Maria Laitila työvälineidensä äärellä. s. 63

Otto Talvitie: POLKUPYÖRÄMATKAMUISTOJA. Vuodelta 1933. Henkilöitä: Aarne Hakaraho, Lampuotin Elli. VALOKUVA: Perhon-Vimpelin seudulla ei oltu tällaisia lakeuksia nähty, kun Otto Talvitie pyöräili noilla seuduilla –30-luvulla. Tässä Vesa Luoman omistamassa ilmakuvassa näkyy Alajoen lakeuden kauneinta paikkaa, niin sanottua ”Laivanpään mukkaa”. s. 64

Valde Haanpää: PUSSIHOUSUT. Murretarina. Henkilöitä: Leppä-Jussi. Posti-Heikki, krääteri. s. 66

VALOKUVA: Hiihtokilpailut sotilaspojille 1930-luvun lopulla. s. 66

VALOKUVAT. Jatkosota 1941. Mustalampin maastossa tykinjohtaja Toivo Vuorenmaa tykkimiehineen. Toinen kuva: Ilmajokisia korsunsa ovella vuonna 1942. Kuvat omistaa Vesa Luoma. s. 67

Markku Pihlajaniemi: TAIVAAN MERKIT. Tarinaa 1700-luvun käräjäpöytäkirjojen pohjalta. Salomon Hannelius, kenraalimajuri Krister Teofil von Kinderman, ritari von Stoffeln, husaarikenraalimajuri Stojanof. s. 67

Antti Laitila: VARKAHIN LOMALLA, muistikuva 45-vuoden takaa. VALOKUVA: Antti Laitilan maalaus kotoaan Opistonmäeltä. Kuvassa Mäki-Rannan ja Ala-Rannan talot. s. 68

Toimitus: NIMISTÄ YLEENSÄ. s. 69

Otto Talvitie: VANHAA KUVATIETUA. Henkilöitä: Jaakko Leppälä, Samppa Kuusisto, Lahja ja Pentti Hauta-aho, Antti Ala-Fossi, Paavo Virtanen, Martta Pakkala, Kaarlo Lanne, postimies Petteri Grönholm, Jaakko Talvitie, Veikko Töyrälä, kelloseppä Johansson, Salli ja

Kalle Rantama, Kerttu Toivola. VALOKUVASSA Kauppilankylää. VALOKUVA: Vuonna 1908 otettu kuva todistaa, että kirkkotie on aina kulkenyt tutulla paikallaan. Kuvassa Ilmajoen kirkko ja kirkkotallit. (Sama kuva on julkaistu Ilmajoen Joulussa vuonna 1962.) s. 70-71

Otto Talvitie: KUULTUA JA KOETTUA. Pettuleivästä, vatinauriista, nälkävuosista.

Henkilöitä: Hedvig Sofia o.s. Kiikeri, Kaisa Samelintytär Kujala s. 1831, Hermann Kiikeri s. 1809, Hedvig Sofia Hermannintytär, Liisa Hermannintytär (myöh. Lundqvist), Antti Hermanninpoika, Jaakko Paloneva. VALOKUVA: Komea kolmipesäinen hirsilato. Kuvan omistaa Vesa Luoma. s. 72

VALOKUVIA: Kuvassa heinäväki Yli-Ilkan jokisaunalla Alajoella vuonna 1944. Kuvan omistaa Vesa Luoma. Toinen kuva: Suvannon perhe kauranleikkuulla Huussin lakiolla. Kuvassa Jaakko Suvanto hevosen ohjaksissa, sitten Aino ja Tauno Suvanto sekä Eeva ja Bertta Suvanto. s. 73

Terttu Koivusalo: TERVAHAMINAN KISAT. Henkilöitä: kirkkoherra Kalervo Korpinen, Asser Pitkämäki, opettaja Pentti Sairo, Paavo Mäkelä, Aarne Huhtamäki, Eino Lähdesmäki, Arvo Lehto, Pentti Lähdesmäki, Arvo Loppi, Kauko Lehtovaara, Aatto Tuomikoski, kunnanvaltuuston puheenjohtaja Kauko Koivisto, Etelä-Pohjanmaan piirin toiminnanjohtaja Asko Jokinen, Tapani Mäkelä, Eino Kaakkolahti, Tapio Mansikka, Jaakko Peltoaho, Vesa Veikkari, Salme Mansikka, Leo Viitanen, Juha Mieto, Aino Suvanto, Matti Ojanperä, Pentti Päivärinta, Terttu Koivusalo. VALOKUVA: Tervahaminan hyppyrimäki, Huussin ylpeys.

VALOKUVAT: Huissilaisia mäenlaskijoita 50-luvun lopulla Tapani Mäkelä, Veikko Kuusisto, Pentti Päivärinta, Tapio Mansikka, Matti Ojanperä, Kauko Harjunpää, Mikko Talvitie ja Leo Virtanen. Toinen kuva: Palkintoja jakamassa Eino Lähdesmäki, Paavo Mäkelä. Kuva vuodelta 1960. Palkinnon vastaanottaja Armas Hankilanoja. Kolmas kuva: Palkintojen jakajina Kaleva Niemi, Paavo Mäkelä ja Eino Lähdesmäki. Neljäs kuva: Pentti Sairo. s. 74-75

VALOKUVIA: Aarne Huhtamäki. Toinen kuva: Aino Suvanto ja Elma Lähdesmäki. Kolmas kuva: Terttu Koivusalo vuonna 1960. Neljäs kuva: Olavi Hakala, Asser Pitkämäki 80-luvulla. Kuva Ilmajoki-lehdestä. s. 76

Saranpää Reino ja Mauno Ylivainio: JOULUN AARTEITA. Nuotti. s. 77

Pentti Lähdesmäki: TIEN TEKOA 1930-LUVULLA. Henkilöitä: Arvo Sihto, Iisakki Leikas, Veikko Hautamäki. s. 78

Toimitus: PAUKAHROKSIA. Traktorin vaihtoa. Purukummaa. Mihinkä moomma tullu? s. 78

Liisa Ahomäki: UUSIA LÖYTÖJÄ ARTTURI LEINOSESTA. Leinosen runoista. s. 79

Terhi Pirilä: SEPPÄ JO SYNTYESSÄÄN. Seppäperinnettä Nopankylästä. Henkilöitä: Pentti Laurila, Juha Mikinpoika Laurila s. 1821, ”Kurpan seppä” Juha Juhanpoika Laurila s. 1862, seppä Frigård (Frikooli), Laholan seppä Juha Rikhard eli Riku Laurila s. 1889, Pentti Rikunpoika Laurila, Pentin vaimo Bertta, Heikki Laurila. VALOKUVA: Pentti Laurila oppi sepän taidot isältään Riku Laurilalta jo poikasena. s. 80

Tapio Piirto: SALOMON HANNELIUKSEN MUISTOPUHE. Kirkkoherra Salomon Hanneliuksen pitämä hautauspuhe Anna Yrjänäntytär Kitinojalle, kuollut 18.12.1764. s. 81

Toive Tynjälä: HERÄNNÄISYYDEN ÄITI. Maria Mäkinen s.1849, sukujuuret Ilmajoella.

Henkilöitä: Vilhelmi Malmivaara, J. Sinnemäki, Kustaa Kustaanpoika omisti Seinäjoella Mäenpään talon, Sofia Samuelintytär Rinta-Ketelä, pappi Malmberg, Maija Kivelä, Sussu Järvi, Paavo Ruotsalainen, Arvi Juhana Logren, Taneli Rauhala, Matti Mäkinen, V.G. Forsman, Yrjö Koskimies. VALOKUVA. Maria Mäkinen. VALOKUVA: Alajoen peltoseurat, jotka järjesti Herättäjän paikallisosasto. s. 82-83

Jussi Ketonen: PAINISSA ALKOI HALLIAIKA. Henkilöitä: Arvo Haavisto, Seppo Yli-Hannuksela, Seppo Kiikeri, Jarkko Ala-Huikku, Teemu Mattila, Jari Kortesmäki, Marko Yli-Hannuksela, Pasi Sarkkinen. s. 84

Toimitus: MITÄ VANHA VALOKUVA KERTOO? Vanhan valokuvan arvoitus, mikä paikka ja mikä tapahtuma? Kuva on otettu n.1920-30-luvulla ja sen omistaa Vesa Luoma. Henkilöitä: Kalervo Myllymäki. s. 85

Terttu Koivusalo, Liisa Laitila ja Toive Tynjälä: VUODEN VARRELTA. Poimittuja paloja Ilmajoki-lehdestä vuodelta 2003. VALOKUVAT: Hällströmin sukuyhdistys juhli kantaisänsä 300-vuotissyntymäpäivää Ilmajoella. Petter ja Elisabet Hällströmin elämänvaiheista kertoi Irma-Liisa Särkkä o.s. Mäki-Laurosela. Toinen kuva: Lukion Tuhkimo-näytelmästä. Kolmas kuva: Valkolakin saajat. Neljäs kuva: Koira-ajelua Kranni-ryhmiksen lapsille järjesti metsästysseuran koirakoulutusjaosto. Viides kuva: Aimo Saari ja Seppo Loppi luovuttivat TV:n ja videoyhdistelmän Ilmajoen terveyskeskukselle. Vastaanottajana Hanna Urpala, Liisa Lahti-Nuutila, Liisa Koivumäki ja Irmeli Ala-Fossi. VALOKUVAT: Kotokartanon 10-vuotisjuhlassa ylilääkäri Hanna Urpala tervehti Ilmajoen vanhinta asukasta Lyyli Mäki-Rantaa. Toinen kuva: Reetta Kananoja ja Heli Sinisalo. VALOKUVAT: Taikuri Al Dante viihdytti Päiväkoti Metsätähden lapsia. Toinen kuva: Ilmajoki-hallissa alkoi ohjattu kuntosalitoiminta ikäihmisille. Kuvassa fysioterapeutti Timo Järvi. Kolmas kuva: Abien lähdeyttä lukiolta vanhat tanssivat. Neljäs kuva: Tohtori Matti Rekiaro luennoi seurakuntakeskuksessa. VALOKUVAT: Nuorisovaalit Ilmajoen lukiolla ja Jaakko Ilkan koulussa. Äänensä kuvassa antaa Susanna Ristimäki. Toinen kuva: Kampaamoyrittäjä Liisa Kupiainen vastaanotti Yrittäjäristin Timanttiristin, jonka ojensivat Susanna Kairivaara-Mäkelä ja Armas Vuorinen. Kolmas kuva: Ilmajoki-lehden perinteisen Ääniharavan Paula Sihdolle luovuttivat toimitusjohtaja Jussi uusimäki ja päätoimittaja Liisa Äärynen. Neljäs kuva: Lähdesmäki EM-ketjuun. Kuvassa Marja-Leena Yrjänäinen, Pirkko Kosonen ja Irmeli Lähdesmäki. VALOKUVA: Kehitysvammaisten tukiyhdistys toimii ahkerasti kehitysvammaisten ja heidän perheittensä hyväksi. VALOKUVA: Seurakunnan päiväkerhon lapsia. VALOKUVAT: Kesätulva yllätti Musiikkijuhlien järjestäjät. Vesi nousi niin korkealle, että Pohjanmaan kautta-oopperan ensi-ilta jouduttiin siirtämään Ilmajoki-hallille. Kuvassa Musiikkijuhlien hallituksen pj. Timo Kosonen. Toinen kuva: Helin eli Hengityслиiton toiminta ulottaa lonkeronsa myös Ilmajoelle. VALOKUVA: Boris viihdytti nukketeatterilla päiväkotilapsia. VALOKUVA: Päiväkoti Ennun lapset ohjaajineen kokoontuivat Aleksis Kiven päivänä nostamaan Suomen lipun salkoon. s. 86-94

Aino-Riitta Kuusisto: JOULUA ODOTELLESSA. Runo. s. 95